

“Protocol voor de elektrosector – Retail en Groothandel”

1. Inleiding

Met het oog op de besprekingen in de Nationale Veiligheidsraad in verband met de gefaseerde afbouw van de strenge corona-maatregelen en de heropstart van de economische activiteiten die in dat kader volledig of gedeeltelijk werden stilgelegd, hebben de sociale partners binnen het paritair subcomité 149.01 een Protocol voor de elektrosector uitgewerkt, dat zich focust op het luik retail (kleinhandel en groothandel).

Dit Protocol bevat gezondheids- en veiligheidsmaatregelen en voorschriften op voorwaarde waarvan ondernemingen in de elektrosector op een verantwoorde wijze hun activiteiten geheel of gedeeltelijk kunnen heropstarten.

De sociale partners binnen het paritair subcomité 149.01 steunen zich daarbij op hun jarenlange ervaring en uitgebreide kennis van de sector maar baseren zich bovenal op de sectorspecifieke risicoanalyses die zij met het oog op een heropstart hebben uitgevoerd.

Uiteraard wordt daarbij de hoogste prioriteit gegeven aan de gezondheid en veiligheid van zowel de zelfstandigen als hun werknemers én klanten.

2. Doelgroep

De elektrosector bestaat voornamelijk uit zelfstandigen en KMO's, die het fundament vormen van ons Belgisch economische weefsel. Het betreft:

Elektro-retail: kleinhandelaars in bruin-, wit- en grijsgoed alsook keukentoonzalen en winkels in elektrisch installatiemateriaal.

Elektro-groothandel: distributie/groothandel van elektrotechnische materialen en vertegenwoordigd door de federatie FEDIBEL.

Dit Protocol beperkt zich tot deze twee doelgroepen.

Daarnaast zijn er ook elektro-installateurs die actief zijn in zeer diverse subdomeinen, met elk hun eigen specificiteit, gaande van de klassieke elektrische installaties (residentieel, tertiair, industrieel) tot uiteenlopende specialisaties zoals automatisatie, domotica, beveiliging, koeltechniek,...

3. Algemeen kader

Dit Protocol voor de elektrosector – Retail en Groothandel ligt volledig in lijn met de algemene richtlijnen voor een veilige heropening of herneming van de activiteiten die terug te vinden zijn in:

- Enerzijds de **“Veilig aan het werk. Generieke gids om de verspreiding van covid-19 op het werk tegen te gaan.”** die door de sociale partners van de Hoge Raad voor de Preventie en Bescherming op het Werk werd uitgewerkt en onderschreven wordt door de groep van 10. Deze generieke gids focust zich voornamelijk op de contacten met en tussen het personeel.
- Anderzijds het **“Advies inzake aanbevelingen voor een verantwoorde omgang met klanten in de strijd tegen Covid-19”** dat de Hoge Raad voor de Zelfstandigen en de KMO uitbracht ([Advies nr. 820.2020](#)). Dit advies focust zich voornamelijk op beroepsactiviteiten waarbij er directe maar geen lichamelijke contacten met klanten plaatsvinden.

De sociale partners binnen het paritair subcomité 149.01 zijn hiermee aan de slag gegaan en hebben deze algemene aanbevelingen vertaald in sectorspecifieke voorschriften en richtlijnen zodat men op een veilige wijze maximaal terug aan het werk kan gaan.

Daarnaast beveelt de sector aan om, aanvullend op het volgen van voormelde generieke richtlijnen, een **risicoanalyse** uit te voeren op basis van de concrete situatie in de winkel, het bedrijf of de werkplek teneinde na te gaan of er in bepaalde situaties nog bijkomende maatregelen genomen moeten worden.

Wij roepen de sociale gesprekspartners op ondernemingsniveau op tot overleg met respect voor de bevoegdheden van de bestaande overlegorganen (OR, CPBW en syndicale delegatie) om de mogelijke problemen die zich stellen op een constructieve en verantwoordelijke wijze op te lossen.

4. Elektro-retail

Sinds de verplichte sluiting midden maart wordt de elektro-retail geconfronteerd met **oneerlijke concurrentie** die zij als discriminatoir beschouwen:

- Grootwarenhuizen mogen hun non-food afdelingen waaronder hun elektro-afdeling wel openen;
- Telecomwinkels die opereren onder de merknaam van een operator mogen sinds begin april 2020 onder beperkte voorwaarden terug openen, terwijl zelfstandige elektrozaken die als telecom servicepunt fungeren dat niet mogen;
- Doe-het-zelfzaken die zowel elektro als keukens in hun assortiment hebben, kunnen dit sinds 18 april 2020 weer aanbieden, terwijl onze elektrowinkels en keukentoonzalen gesloten moeten blijven.

De elektrosector roept dan ook op om een **gelijk speelveld** te creëren door alle winkels die dezelfde producten aanbieden onder dezelfde voorwaarden te laten openen.

Door de heropening van de elektro-retail is er ook een **grotere spreiding van het cliënteel** mogelijk en kunnen lange wachtrijen en concentraties vermeden worden bij de winkels die nu wel al open mogen. Bovendien zijn de zelfstandige elektro- en keukenzaken **typische “Destination”-winkels** waar consumenten met een doel naartoe komen; ze doen er een gerichte aankoop of vragen gespecialiseerd

advies. Hun winkels en toonzalen zijn lokaal verankerd, in de buurt waar klanten wonen en leven en dus zijn er **geen lange verplaatsingen** nodig.

Specifiek wat **keukentoonzalen** betreft, is online verkoop geen alternatief gezien steeds advies nodig is van specialisten van de keukenvakhandel aangaande afmetingen, inrichting, aanwezige leidingen, type en maten van toestellen, kleurkeuzes,...

Richtlijnen en voorschriften die de elektro-retailers bij heropening moeten naleven:

1. Richtlijn is maximaal 1 klant per 10 vierkante meter voor de klant toegankelijke vloeroppervlakte in de winkel. Indien echter de voor de klant toegankelijk vloeroppervlakte kleiner is dan 20 vierkante meter, mogen meerdere klanten de ruimte betreden, zolang een afstand van 1,5 meter tussen klanten kan gewaarborgd worden. Werk daarbij met vloermarkering.
Voorbeeld:
 - In keukentoonzalen kunnen zelfs nog striktere veiligheidsmaatregelen toegepast worden en kan op afspraak worden gewerkt waarbij enkel de verkoper en maximum 2 klanten (2 personen die onder hetzelfde dak leven) tegelijk in de vestiging aanwezig zijn.
2. Duid buiten de vestiging het maximum aantal klanten aan dat tegelijkertijd binnen mag zijn. (Voorzie eventueel een maximaal aantal winkelkarren of winkelmandjes.)
3. Zorg ervoor dat klanten de afstand van 1,5 meter makkelijk kunnen bewaren binnen in de vestiging, maar eventueel ook buiten aan de vestiging tijdens het wachten. Werk waar mogelijk met vloermarkering (pijlen/stickers/...).
4. Zorg voor maximale hygiëne in de vestiging en stel waar mogelijk handgel ter beschikking aan de in- en uitgang en waar nodig in de vestiging of aan het verkooppunt.
Voorbeelden:
 - Stel handgel ter beschikking aan de toonbank, kassa of bureautafel waar u besprekingen voert met klanten.
 - Reinig demotoestellen en -keukens op regelmatige basis
 - Stel handschoenen ter beschikking voor het testen en demonstreren van toestellen
 - Ontsmet winkelkarren of winkelmandjes indien aanwezig na elk gebruik voor een nieuwe klant.
5. Reorganiseer indien nodig de inrichting van de kassazone zodat de afstand van 1,5 meter met het personeel kan worden gevrijwaard of voorzie andere veiligheidsmaatregelen.
Voorbeelden:
 - Maak de toonbank breder zodat de afstand tussen u en de klant minstens 1,5 meter bedraagt
 - Voorzie een plexiglasscherm op de toonbank of de bureautafel als scheidingswand tussen u en de klant
 - Maak gebruik van mondkmaskers
6. Stimuleer zoveel mogelijk het betalen met bankkaart of contactloos om cash te vermijden.
Voorbeeld:
 - Promoot betalingen met elektronische ecocheques.
7. Werk indien mogelijk met bestellingen en spreek afhaaluren af.

Specifieke richtlijnen en voorschriften voor e-commerce:

1. Bestellingen mogen aan huis geleverd worden tot aan de voordeur.
Uitzondering: goederen/installaties die professionele installatiehulp vergen mogen binnen worden gemonteerd indien een afstand van 1,5 meter met de bewoners kan worden gerespecteerd.
Voorbeelden:
 - Plaatsing en aansluiting van inbouwtoestellen
 - Plaatsing en aansluiting van een wasmachine, vaatwasser,...
 - Configuratie van slimme huishoudtoestellen, hifi-apparatuur,...
2. Voorzie in of buiten de vestiging een plaats waar bestellingen contactloos kunnen worden afgehaald en waar retours contactloos kunnen worden teruggebracht.

Richtlijnen en voorschriften voor de klanten:

1. Houd 1,5 meter afstand, buiten aan de winkel en in de winkel.
2. Kom zoveel mogelijk alleen naar de winkel.
3. Kom niet naar de winkel als je verkouden bent of griepklachten hebt.
4. Volg altijd de aanwijzingen van het personeel.
5. Betaal bij voorkeur contactloos of elektronisch, vermijd cash.
6. Gebruik een winkelwagen of mandje indien aanwezig.

Elektro-retailers maken deze afspraken zichtbaar buiten en in de winkel en communiceren deze waar mogelijk voorafgaandelijk aan het contact met de klant.

Daarnaast beveelt de sector aan om, aanvullend op het volgen van voormelde generieke richtlijnen, een **risicoanalyse** uit te voeren op basis van de concrete situatie in de winkel of toonzaal teneinde na te gaan of er in bepaalde situaties nog bijkomende maatregelen genomen moeten worden.

5. Elektro-groothandel

Zie document van FEDIBEL in bijlage: “AANBEVELINGEN van FEDIBEL, de belgische federatie van de distributie (groothandel) in elektrotechnische materialen”.

Voor akkoord,

Eric Piers
Gedelegeerd bestuurder

Viviane Camphyn
Gedelegeerd bestuurder

Dirk Rutten
Algemeen Secretaris

Kris Van Dingenen
Algemeen Directeur

Geert Dumortier
Nationaal Sectoraal Verantwoordelijke

Lieve De Preter
Algemeen secretaris

Ortwin Magnus
Ondervoorzitter

Jean-Paul Sellekaerts
Secretaris

AANBEVELINGEN van FEDIBEL, de belgische federatie van de distributie (groothandel) in elektrotechnische materialen

In het kader van de plannen voor een gefaseerde afbouw van de strenge preventie maatregelen tegen het coronavirus én de opmaak van scenario's om tot een relance te komen van onze zwaar getroffen economie, willen wij als vertegenwoordiger van een belangrijk deel van de groothandel ons voorstel geven over de maatregelen te nemen om de voornaamste obstakels weg te werken die een substantiële hervatting van de economie in de weg zouden kunnen staan.

Onze Groothandels staan in voor de levering van de voor de maatschappij essentiële diensten, met name de materialen nodig voor de dringende werkzaamheden en tussenkomsten aan elektrische installaties. Onze activiteit ressorteert onder het Paritaire SC 149.01 en vele bedrijven zijn zwaar getroffen door de maatregelen tegen het coronavirus covid-19.

De discriminatie die ontstaan is door groen licht te geven aan algemene doe-het-zelf-zaken om hun deuren te heropenen, terwijl speciaalzaken van de groothandel (bvb showrooms, lichtcenters, experience centers, ...) hun toonzalen gesloten moeten houden, is onaanvaardbaar. De sector vraagt dat deze toonzalen, licht en experience centers ook zo spoedig mogelijk worden heropend voor alle klanten. Dezelfde veiligheidsmaatregelen als voor andere winkels en toonzalen die particuliere klanten mogen ontvangen, moeten hier natuurlijk gerespecteerd worden. Gezien in deze handelszaken het bezoek van klanten op afspraak kan gebeuren zal er nooit een grote concentratie van personen zijn en zeker nooit van die aard zoals in klassieke winkels of tuincentra. De regels van social distance kunnen dus veel gemakkelijker worden gerealiseerd waardoor het gevaar op besmetting verwaarloosbaar is.

Fedibel uit haar bezorgdheid over de gevolgen van de Corona situatie zoals onder andere de gezondheids- en veiligheidsrisico's, de economische terugval, de aanzienlijke stijging van de tijdelijke werkloosheid en de nieuwe uitdagingen op vlak van arbeidsorganisatie.

Hoewel het belangrijk is dat de bedrijven en hun werknemers aan het werk blijven om de essentiële dienstverlening te garanderen is de gezondheid van de werknemers, werkgevers en klanten van primordiaal belang en dienen de maatregelen van de overheid dan ook onbetwistbaar nagevolgd te worden.

De basis is de generieke gids die door de Hoge Raad Preventie werd opgemaakt om de verspreiding van COVID19 op het werk tegen te gaan. Deze maakt geen onderscheid tussen cruciale en niet-cruciale sectoren waardoor de social distancing voor iedereen een middelenverbintenis wordt. Daaraan kan de verplichting gekoppeld worden tot het dragen van bijkomende beschermingsmiddelen wat wij aanbevelen voor de groothandels.

De federatie Fedibel roept de werknemers en werkgevers op om de onderstaande aanbevelingen op te volgen en deze toe te passen in de eigen onderneming en op verplaatsing bij het uitvoeren van de toegelaten werkzaamheden. De onderstaande aanbevelingen zijn ook van toepassing indien de overheid het zou toelaten om meer activiteiten (gedeeltelijk) op te starten. Tevens vinden wij het belangrijk dat preventie en welzijn op het werk niet uit het oog worden verloren.

Wij hebben vertrouwen in onze werkgevers en werknemers dat zij deze aanbevelingen zullen toepassen en dat zij ook hun klanten/derden zullen informeren over deze bijzondere veiligheidsmaatregelen en hygiënevoorschriften.

Wij roepen de sociale gesprekspartners op ondernemingsniveau op tot overleg met respect voor de bevoegdheden van de bestaande overlegorganen (OR, CPBW en syndicale afvaardiging) om de mogelijke problemen die zich stellen op een constructieve en verantwoordelijke wijze op te lossen.

Wij raden tevens aan een risico-analyse te maken per site met daarbij (i) identificatie van risico's, (ii) analyse en beoordeling van de risico's, (iii) maatregelen, (iv) ontwerp, (v) uitvoering, (vi) controle en (vii) integratie van de resultaten in de processen.

ALGEMENE HYGIËNEVOORSCHRIFTEN

De algemene basismaatregelen gelden, kort samengevat :

- Was de handen regelmatig en voldoende lang (minstens 40-60 seconden) met water en zeep.
- Gebruik elke keer een nieuwe papieren zakdoek en gooi het na gebruik onmiddellijk weg.
- Hoest of nies in de binnenkant van de elleboog indien er geen papieren zakdoek voorradig is.
- Hou minstens 1,5 meter afstand van elkaar.
- In geval van dubbele bemanning is een advies van de arbeidsgeneeskundige dienst ten stelligste aan te raden. Zonder dit advies kan een dubbele bemanning niet verplicht worden.
- De richtlijnen bij klanten moeten correct opgevolgd worden
- Het meten van de lichaamstemperatuur is geen zinvolle indicator omdat niet alle besmette personen koorts maken en omdat personen koortswerende medicatie gebruikt zouden kunnen hebben.
- Bij ziekte worden de algemene richtlijnen van de overheid gevolgd en bij coronabesmetting wordt de werkgever verwittigd zodat kan nagegaan worden met wie de werknemer in contact is geweest.

De federatie roept de werkgevers en klanten op om de nodige sanitaire faciliteiten te voorzien, al het mogelijke te doen en in de mate van beschikbaarheid om extra beschermingsmiddelen te voorzien zoals bijvoorbeeld alcoholgel, wegwerphandschoenen, papieren zakdoekjes, ontsmettende reinigingsdoekjes of -spray, vuilniszakjes, mondmaskers en eventueel veiligheidsbrillen.

Liften worden bij voorkeur uit dienst genomen of er is een aankondiging dat ze maar door één persoon mogen gebruikt worden (minstens tot het einde van de maatregelen aangekondigd door de federale regering).

Fysiek contact met klanten, leveranciers en collega's moet worden vermeden, een afstand van 1,5 meter is verplicht. Indien het moeilijk is om een afstand van 1,5 meter te garanderen, kunnen kunststof afscheidingswanden (plexiglasplaten) de veiligheid van de werknemers en de klanten waarborgen.

Essentiële vergaderingen/besprekingen worden in de mate van het mogelijke digitaal/per telefoon gehouden. Niet essentiële vergaderingen/besprekingen worden digitaal/per telefoon gehouden of geannuleerd.

Tijdens de (lunch)pauze wordt ook een afstand van 1,5 meter gerespecteerd.

DISTRIBUTIECENTRA en TOONBANK

Er moet op voldoende afstand (1,5 meter) van elkaar gewerkt worden.

Er moeten maatregelen worden genomen om een besmetting via materieel (dat door meerdere arbeiders gebruikt wordt) te voorkomen. Materieel wordt bij gemeenschappelijk gebruik bij wissel van gebruiker gereinigd (transpaletten, vorkheftrucks, handvaten, bedieningsknoppen, toetsenborden, handscanners, elektronische toestellen, ...) alsook regelmatig de schakelaars, deurklinken. Indien mogelijk wordt (bureau)materieel persoonlijk toegewezen.

In de distributiecentra en toonbanken dienen voldoende voorzieningen voorhanden te zijn teneinde de medewerkers en derden in staat te stellen alle hygiënevoorschriften na te leven (bv. water, zeep, alcoholgel, ...).

Bij transport van goederen naar de klant mag er slechts één persoon plaatsnemen in een vrachtwagen of camionette.

Alles moet zoveel mogelijk digitaal of via de telefoon gebeuren.

Wanneer documenten moeten ondertekend worden kan bv. het document op een tafel gelegd worden, tekenen, afstand nemen en de wederpartij (met eigen pen) laten tekenen, zijn exemplaren mee laten nemen en dan pas het document terug nemen. Het gebruik van rubberen wegwerphandschoenen kan contact tussen het papier en de handen vermijden. Indien dit niet mogelijk is, is het aangeraden om na het behandelen van het document de handen grondig te wassen met water en zeep of te ontsmetten met een ontsmettingsgel en in tussentijd het gelaat niet aan te raken.

TOONZALEN/SHOWROOMS, LICHT- en EXPERIENCE CENTERS

Er moet op voldoende afstand (1,5 meter) van elkaar gewerkt worden.

In deze zaken kan er zonder probleem gewerkt worden met afspraken waarbij er een beperkt aantal specialisten van de zaak met maximum 2 klanten (personen die onder hetzelfde dak leven) aanwezig mogen zijn. Op die manier kunnen de gesprekken individueel plaatsvinden met de (potentiële) kopers en worden alle maatregelen inzake social distancing en overige veiligheidsvoorschriften gerespecteerd. Er kunnen naast het respecteren van minimum 1,5 m afstand ook nog plexischermen worden geplaatst daar waar gesprekken plaatsvinden. Daarnaast kunnen mondklappers voor personeel en handgels voor bezoekers en personeel voorzien worden en telkenmale alles worden ontsmet na het vertrek van klanten en nog eens opnieuw bij aankomst van de volgende afspraak.

Er moet extra aandacht gegeven worden aan de ontsmetting van deurklinken, schakelaars, toetsenborden, ... voor het hervatten van de werkzaamheden.

Indien mogelijk wordt (bureau)materieel persoonlijk toegewezen.

Wanneer documenten moeten ondertekend worden kan bv. het document op een tafel gelegd worden, tekenen, afstand nemen en de wederpartij (met eigen pen) laten tekenen, zijn exemplaren mee laten nemen en dan pas het document terug nemen. Het gebruik van rubberen wegwerphandschoenen kan contact tussen het papier en de handen vermijden. Indien dit niet mogelijk is, is het aangeraden om na het behandelen van het document de handen grondig te wassen met water en zeep of te ontsmetten met een ontsmettingsgel en in tussentijd het gelaat niet aan te raken.